

LÆGEMIDDEL
STYRELSEN

DANISH MEDICINES AGENCY

Farmakonomforeningen
Sankt Pedersstræde 36
1453 København K

Jr. nr.	Sagenr.	Sagsbøh.		
51.06	19248	JW		
29 APR. 2009				
Kopi til:	HBJG	TR	O.K.	Arkiv

28. april 2009

Hermed fremsendes til orientering kopi af Lægemiddelstyrelsens indstillinger til ministeriet vedrørende omdannelse af apoteksudsalg til filial i henholdsvis Horsens og Tåstrup.

Journal nr:
6106-95, 6117-29

Med venlig hilsen



Anne Husted



Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

KOPI

**Omdannelse af apoteksudsalg i Føtex, Bankagervej til en filial-
Horsens Søndergades Apotek.**

28. april 2009

Apoteker Bente Witttrup Præstbrogaard, Horsens Søndergades Apotek har med brev af 2. januar 2008 ansøgt Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse om tilladelse til at konvertere apoteksudsalget i Føtex, Bankagervej til en apoteksfilial.

Journal nr.:
6106-95

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har med brev af 9. januar 2008 anmodet Lægemiddelstyrelsen om en udtalelse i sagen.

I 2008 har Lægemiddelstyrelsen bl.a. gennemført en lignende vurdering af en ansøgning om konvertering af et apoteksudsalg i Ølby til en filial. Apoteksudsalget i Ølby ekspederede i 2007 et betydeligt større antal pakninger til enkeltpersoner (over 76.000) end apoteksudsalget på Bankagervej i Horsens (godt 55.000). Idet apoteksudsalget i Ølby bl.a. ekspederede et antal pakninger under ministeriets pejlemærke for omdannelse til filial og ikke ligger i et naturligt afgrænset område indstillede Lægemiddelstyrelsen at ansøgningen ikke blev imødekommet. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse tilsluttede sig Lægemiddelstyrelsens indstilling. Efterfølgende blev der klaget over afgørelsen og sagen blev revurderet. Lægemiddelstyrelsen har i den forbindelse afventet den endelige afgørelse i klagesagen.

I forbindelse med klagesagen indsendte Lægemiddelstyrelsen følgende oplysninger til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse:

Fortsætter Ølby Apoteksudsalg sin gennemsnitlige stigningstakst på ca. 12, 5 % i antallet af pakninger til enkeltpersoner over de seneste 4 år (2004-2007) vil Ølby Apoteksudsalg ekspedere ca. 86.344 recepter i 2008. Fortsætter udviklingen i antallet af receptekspeditioner for en gennemsnits receptekspederende enhed med samme stigningstakst som de forudgående 3 år – nemlig ca. 3,4 % - vil en gennemsnitsekspederende enhed komme op på ca. 171.730 receptekspeditioner i 2008. Tallene er naturligvis behæftet med en vis usikkerhed og tager ikke højde for de strukturtilpasninger, der har



fundet sted i 2008. Lægemiddelstyrelsen finder det dog ikke usandsynligt at Ølby Apoteksudsalg allerede i 2008 vil nå op på et antal receptekspeditioner, der svarer til 50 % eller deromkring af antallet af receptekspeditioner på en gennemsnitsekspederende enhed.

På baggrund af disse oplysninger traf Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse d. 9. december 2008 afgørelse om, at ansøgningen om at konvertere apoteksudsalget i Ølby til en apoteksfilial under Køge Boholte Apotek skulle imødekommes.

Lægemiddelstyrelsen har løbende haft kontakt med apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard i 2008 i forbindelse med vurderingen af ansøgningen. Efter afgørelsen i klagesagen tog Lægemiddelstyrelsen igen kontakt til apotekeren med henblik på at afslutte vurderingen af ansøgningen. Bente Wittrup Præstbrogaard ønskede i den forbindelse at indsende opdaterede oplysninger til støtte for sin ansøgning i begyndelsen af 2009.

Bente Wittrup Præstbrogaard har efterfølgende med brev af 16. januar 2009 indsendt supplerende oplysninger om udviklingen vedr. apoteksudsalget på Bankagervej.

Lægemiddelstyrelsen har derfor i vedlagte notat af 4. marts 2009 beskrevet området omkring Føtex, Bankagervej.

Formålet med strukturanalysen er at få fastlagt, om der er grundlag for at omdanne apoteksudsalget i Føtex, Bankagervej til en apoteksfilial.

Det fremgår af Sundhedsministeriets "Meddelelse om sundhedsmyndighedernes behandling af sager om ændring af apoteksstrukturen" af 28. marts 1996 at: "Når befolkningstallet er 15.000 i et naturligt afgrænset område som f.eks. en by eller kommune uden umiddelbar adgang til en receptekspederende enhed, overvejes etablering af apotek eller apoteksfilial i området"

Af Indenrigs- og Sundhedsministeriets supplement til "Meddelelse om sundhedsmyndighedernes behandling af sager om ændring af apoteksstrukturen" af 6. maj 2004 fremgår bl.a., at "Oprettelse af et selvstændigt apotek vil kræve et større befolkningstal. Det kan derimod stadig være relevant at oprette en filial i et afgrænset område med 15.000 personer.

Det fremgår endvidere af "Meddelelse om sundhedsmyndighedernes behandling af sager om ændring af apoteksstrukturen" af 28. marts 1996 at: "Når antallet af ekspederede receptpakninger til enkeltpersoner udleveret gennem et apoteksudsalg udgør halvdelen eller mere af det gennemsnitlige

antal ekspederede receptpakninger til enkeltpersoner per receptekspederende enhed overvejes det at omdanne den pågældende apoteksenhed til en apoteksfilial eller eventuelt at oprette et selvstændigt apotek”

Apoteksudsalget i Føtex, Bankagervej ligger i den sydlige del af Horsens. Området omkring Bankagervej er i sig selv ikke et naturligt afgrænset område, men et område som ” flyder sammen med” selve Horsens by. (Se vedlagte kort). Sundhedsministeriets pejlemærke af 28. marts 1996, om 15.000 indbyggere i et afgrænset område for at oprette en filial er derfor i denne forbindelse ikke opfyldt

På apoteksudsalget på Bankagervej blev der i 2007 udleveret 55.393 pakninger til enkeltpersoner hvilket svarer til ca. 33 % af en receptekspederende enhed.

Høringsforslag

På baggrund af ekspeditionstillene for apoteksudsalget og den relativt korte afstand til andre receptekspederende enheder, samt befolkningstallet i området, er det Lægemedelstyrelsens opfattelse, at der ikke er et forsyningsmæssigt behov for en filial på Bankagervej.

Lægemedelstyrelsen begrundet dette med følgende:

- At antallet af ekspederede receptpakninger til enkeltpersoner ikke er af en sådan størrelse, at det iflg. ministeriets pejlemærke berettiger til en receptekspederende enhed i Føtex, Bankagervej.
- At borgerne i området ved Føtex, Bankagervej har 3 receptekspederende enheder indenfor godt 4 km og i alt 5 receptenheder inden for 15 km
- At indbyggerne ved Føtex, Bankagervej allerede i dag har mulighed for at afhente receptmedicin samt modtage information og rådgivning af faguddannet personale.
- At Bankagervej ikke ligger i et naturligt afgrænset område med et antal indbyggere, der kan berettige til en omdannelse af apoteksudsalget til en apoteksfilial.

Høringssvar

Lægemiddelstyrelsen har sendt forslaget i høring til Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Danmarks Apotekerforening, Pharmadanmark samt Farmakonomforeningen og modtaget vedlagte høringssvar.

Danmarks Apotekerforening har fremsendt høringssvar af 1. april 2009, hvori man erklærer sig uenig i Lægemiddelstyrelsens forslag, om ikke at omdanne apoteksudsalget på Bankagervej til en filial.

Det er Apotekerforeningens umiddelbare opfattelse, at antallet af ekspederede pakninger til enkeltpersoner ikke når ministeriets pejlemærke for omdannelse til en filial (halvdelen af antal receptekspeditioner på en receptekspederende enhed). Stigningen i antal ekspederede pakninger vil forventeligt blive øget såfremt apoteksudsalget omdannes til en filial, idet en filial vil kunne udlevere receptpligtig medicin umiddelbart til borgerne, og dermed vil enheden med stor sandsynlighed kunne nå pejlemærket på 50 % eller deromkring af en gennemsnitlig recept ekspederende enhed allerede i 2009.

Det er Apotekerforeningens opfattelse, med hensyn til ministeriets pejlemærke om, at det vil være relevant at oprette en filial i et afgrænset område med 15.000 personer, at området omkring Bankagervej med butikscntret (Sydbyen) er et naturligt afgrænset område i forhold til Horsens Centrum og adskilt af Dagnæs Bæk. Således er der geografisk set en naturlig adskillelse af Sydbyen fra Horsens centrum. Apoteksudsalget på Bankagervej har et forholdsvis stort opland på ca. 20.000 indbyggere, der har apoteksudsalget som deres nærmeste "apotek", uagtet at Horsens Søndergades Apotek, Horsens løve Apotek og Horsens Svane Apotek ligger i en afstand af 3,7 til 4,3 km fra apoteksudsalget.

Apotekerforeningen finder derfor, at ministeriets pejlemærke om 15.000 personer i et afgrænset område for at oprette en filial, er opfyldt. Det er Apotekerforeningens holdning, at en omdannelse af apoteksudsalget til en filial vil give borgerne i Sydbyen en væsentlig bedre service, idet de umiddelbart kan få ekspederet deres recepter på en nærliggende apoteksenhed, uanset at antallet af pakninger ikke når ministeriets pejlemærke på 50 % eller deromkring.

Apotekerforeningen anbefaler, at apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard gives tilladelse til at konvertere apoteksudsalget i Føtex, Bankagervej til en apoteksfilial.

Pharmadanmark har fremsendt høringssvar af 25. marts 2009, hvoraf det fremgår, at Pharmadanmark er uenig i Lægemiddelstyrelsens høringssvar. Pharmadanmark er opmærksom på at apoteksudsalget i Føtex på Bankagervej for nærværende ikke opfylder ministeriets opsatte pejlemærke for en apoteksfilial.

Pharmadanmark finder dog, at det væsentligste kriterium ved vurdering om et apoteksudsalg skal omdannes til en apoteksfilial, er hensynet til den samlede lægemiddelforsyningsstruktur i området. Det er Pharmadanmarks opfattelse, at man i den konkrete sag kan opnå en bedre lægemiddelforsyningsstruktur for borgerne i den sydlige del af Horsens.

Hvis apoteksudsalget på Bankagervej omdannes til en apoteksfilial vil det medføre en mere optimal udnyttelse af receptserverens funktioner. Indførelse af receptserveren har medført mere fleksible arbejdsgange, hvor ekspedering af en recept og rådgivning om substitutionsmuligheder udføres i en arbejdsgang, idet recepten først hentes frem og ekspederes, når kunden henvender sig på apoteket. Det vil således kunne effektivisere arbejdsgange betydeligt for både kunder og apotekspersonale, hvis recepten kunne ekspederes på stedet.

Når der ekspederes til et apoteksudsalg, kan man ikke benytte sig af receptserverens fordele på denne måde, men i stedet ekspedere alle recepter slavisk og sende til bestemte tider, ligesom der kommer en del uafhængede recepter retur.

Pharmadanmarks opfattelse er, at det er relevant, at overveje om ministeriets aktuelle pejlemærker for omdannelse af et apoteksudsalg til en apoteksfilial kan stå alene, idet det også er relevant at inddrage den udvikling af arbejdsgange, der er foregået og som forsat vil finde sted på apotekerne.

Pharmadanmark finder, at det samlet set kan forbedre lægemiddelforsyningsstrukturen i området, hvis man konverterer apoteksudsalget på Bankagervej til en apoteksfilial.

Farmakonomforeningen har fremsendt høringssvar af 24. marts 2009. Det er Farmakonomforeningens opfattelse, at der bør gives tilladelse til omdannelse af apoteksudsalget i Føtex til en filial.

Farmakonomforeningen vil specielt pege på følgende argumenter for oprettelse af filial i Føtex, Bankagervej:

- En stor del af ekspeditionen på Horsens Søndergades apotek går til udsalget i Føtex med tre gange daglig udbringning. Omdannelsen til filial vil derfor ud over at muliggøre en mere rationel drift af apoteket – være en klar servicemæssig forbedring for borgerne i Horsens syd. Endvidere må det med i betragtningen, at parkeringsmulighederne ved Føtex er bedre (og gratis) end mulighederne i Horsens midtby.
- Farmakonomforeningen er opmærksom på, at antallet af ekspederende receptpakninger til enkeltpersoner i apoteksudsalget i Føtex ikke opfylder ministeriets pejlemærker herom. Det er Farmakonomforeningens opfattelse at med de vækstrater, der er for såvel befolkningsudviklingen i Horsens kommune som for antallet

af ekspeditioner i apoteksudsalget i Føtex kombineret, at omlægningen til filial i sig selv kan forventes at øge omsætningen, således at man inden for få år vil kunne komme op på mindst halvdelen af det gennemsnitlige antal ekspederede receptpakninger til enkeltpersoner pr. receptekspederende enhed. Det er generelt Farmakonomforeningens opfattelse, at pejlemærkerne må opfattes som vejledende retningslinier og ikke eksakte kriterier for strukturændringer. Der bør derfor indgå en dynamisk effekt i vurderingen frem for blot en statisk vurdering af, om pejlemærkerne præcist er overholdt på ansøgningstidspunktet.

- Lægemiddelstyrelsen anfører i sit høringsforslag, at Føtex, Bankagervej ikke ligger i et naturligt afgrænset område med et antal indbyggere, der kan berettige til at omdanne apoteksudsalget til apoteksfilial. Farmakonomforeningen har fået oplyst, at indbyggertallet i Horsens Syd faktisk overstiger grænsen på 15.000, og at bydelen i høj grad kan siges at udgøre et naturligt afgrænset område. Det kan i hvert fald undre, at Lægemiddelstyrelsen ikke argumenterer for, hvorfor der ikke skulle være tale om et naturligt afgrænset område.

Det er således Farmakonomforeningens opfattelse, at ansøgningen om oprettelse af en filial i Føtex, Bankagervej bør imødekommes, idet foreningen lægger afgørende vægt på, at det vil medføre en servicemæssig forbedring for borgerne i Horsens.

Indkomne bemærkninger

Udover høringssvarene har Lægemiddelstyrelsen modtaget vedlagte henvendelse af 20. marts 2009 fra Apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard, Horsens Søndergades Apotek.

Apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard, Horsens Søndergades Apotek har med brev af 20. marts 2009 sendt følgende kommentarer til Lægemiddelstyrelsens høringsforslag. Det er Bente Wittrup Præstbrogaards opfattelse, at ministeriets pejlemærke på ca. 83.000 receptekspederende pakninger pr. år, er som navnet siger et "pejlemærke" og ikke en absolut størrelse. Horsens Søndergades apotek forventer at nå det magiske tal indenfor 2 år ved uændret drift som apoteksudsalg og ved en konvertering til en filial nu, vil apoteksudsalget i Føtex formentlig nå pejlemærket allerede i år. Apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard beklager at Lægemiddelstyrelsen bruger pejlemærket så stringent, frem for en rettesnor, hvorfra der kan vurderes ud fra en prognose for omsætningsudviklingen, og håber derfor at Lægemiddelstyrelsen vil revurdere denne konklusion.

Apotekeren forstår ikke, at Sydbyen ikke er et naturligt afgrænset område. Dagnæs Bæk er grænsen mellem Sydbyen og Horsens Centrum. Bankagervej med butikscetret er central i Sydbyen og det er apotekets skøn at 20.000 indbyggere naturligt tilhører dette område. At der findes 5 receptekspederende enheder indenfor 15 km og 3 recept-ekspederende enheder indenfor 4 km, er vel ikke i sig selv et argument for ikke at oprette yderligere 1 receptekspederende enhed, når behovet er der. Antallet og afstanden skyldes jo til dels Lægemedelstyrelsens egen beslutning om først at genopslå Horsens Løve Apotek i 2007 og senere at give Løve apoteket tilladelse til at flytte apoteket til Horsens centrum, selv om Søndergades Apotek og Svane Apoteket anbefalede anden løsning.

Apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard beklager at Lægemedelstyrelsen ikke tager hensyn til:

- At sprede de receptekspederende enheder ud over byen
- At Søndergades Apoteks udviklingsmuligheder er svækket
- At apotekervæsenets overlevelse i nuværende form er afhængig af optimale beliggenheder
- At vi kan udnytte de rationelle arbejdsbetingelser, som receptserveren har givet os. Det er frustrerende at vi til stadighed skal rationalisere, og når vi så beder om lov til at udnytte de teknologiske muligheder, får vi afslag.

Apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard anmoder Lægemedelstyrelsen om at vurdere sagen på ny.

Lægemedelstyrelsens kommentarer til de indkomne høringssvar og bemærkninger.

Danmarks Apotekerforening, Pharmadanmark og Farmakonomforeningen er alle af den opfattelse, at apoteksudsalget på Bankagervej bør omdannes til en apoteksfilial under Horsens Søndergades Apotek. De tre foreninger lægger vægt på den væsentlige serviceforbedring, dette vil medføre for borgerne i Sydbyen.

Embedslægerne har ingen bemærkninger til det fremsatte forslag.

Farmakonomforeningen finder det problematisk, at Lægemedelstyrelsen anfører, at der ikke er tale om et naturligt afgrænset område i forhold til Horsens Centrum. Farmakonomforeningen oplyser, at bydelen i høj grad kan siges at udgøre et naturligt afgrænset område. Foreningen undrer sig over, at Lægemedelstyrelsen ikke argumenterer for, hvorfor der ikke skulle være tale om et naturligt afgrænset område.

Danmarks Apotekerforening og Apoteker Bente Wittrup Præstbrogaard finder også, at området omkring Føtex, Bankagervej kan betragtes som et naturligt afgrænset område, adskilt fra Horsens Centrum af Dagnæs Bæk.

I Sundhedsministeriets "Meddelelse om sundhedsmyndighedernes behandling af sager om ændring af apoteksstrukturen" af 28. marts 1996 er det nævnt, at et naturligt afgrænset område eksempelvis kan være en by eller kommune uden umiddelbar adgang til en receptekspederende enhed.

Lægemiddelstyrelsen finder på denne baggrund ikke, at området omkring Bankagervej kan karakteriseres som et naturligt afgrænset område, idet området ikke i særlig grad er afgrænset fra den øvrige del af Horsens og at der derudover er adgang til 3 receptekspederende enheder indenfor godt 4 km.

Pharmadanmark finder, at det er relevant, at overveje om ministeriets aktuelle pejlemærker for omdannelse til en apoteksfilial kan stå alene, idet foreningen finder, at det også er relevant at inddrage den udvikling af arbejdsgange, der er foregået og som fortsat vil finde sted på apotekerne.

I den forbindelse nævnes, at en omdannelse til en filial vil medføre en mere optimal udnyttelse af receptserverens funktioner, idet ekspedering af en recept og rådgivning om substitutionsmuligheder kan udføres i én arbejdsgang, når kunden henvender sig på apoteket. Hvorimod man på et apoteksudsalg må ekspedere alle recepter slavisk og sende til bestemt tider, ligesom der kommer en del uafhængte recepter retur.

Lægemiddelstyrelsen finder ikke, at receptserverens funktioner har ændret væsentligt ved det tilgrundliggende forhold, at man på en filial kan få ekspederet sin recept med det samme, hvorimod en recept udleveret på et apoteksudsalg først skal ekspederes på hovedapoteket. Lægemiddelstyrelsen kan derfor umiddelbart ikke se, at de af Pharmadanmark nævnte forhold nu bevirker, at udviklingen i arbejdsgange bør inddrages i forbindelse med anvendelse af pejlemærket om omdannelse til en filial.

Lægemiddelstyrelsens indstilling

Lægemiddelstyrelsen skal indstille, at ansøgningen om oprettelse af en apoteksfilial i Føtex, Bankagervej ikke imødekommes, da man ikke finder, at der på nuværende tidspunkt er et forsyningsmæssigt behov herfor. Styrelsen har i denne samlede vurdering især lagt vægt på ministeriets pejlemærker, herunder antallet af ekspederede pakninger, at apoteksudsalget i Føtex, Bankagervej ikke ligger i et naturligt afgrænset

område samt den relativt korte afstand til nærmeste receptekspederende enhed.

Såfremt Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse til trods herfor vil overveje at oprette en sådan enhed, er det Styrelsens opfattelse, at dette kan begrundes med en servicemæssig forbedring for befolkningen i området, således at man kan få ekspederet recepter umiddelbart, når man alligevel er i centret for at indkøbe dagligvarer.

Med venlig hilsen



Anne Husted

Bilag:

Kopi af: Lægemiddelstyrelsens høringsbrev af 4. marts 2009
Lægemiddelstyrelsens notat af 4. marts 2009 med bilag.
brev af 2. april 2009 fra Danmarks Apotekerforening.
brev af 24. marts 2009 fra Farmakonomforeningen,
brev af 25. marts 2009 fra Pharmadanmark
brev af 20. marts 2009 fra apoteker Bente Wittrup
Præstbrogaard, Horsens Søndergades Apotek

Kopi sendt til: Danmarks Apotekerforening, Pharmadanmark,
Farmakonomforeningen, Embedslægerne i Midtjylland, Horsens
Søndergades Apotek, Horsens Løve Apotek og Horsens Svane Apotek.